

**BACHELOROPDRACHT OPLEIDING BESTUURSKUNDE
UNIVERSITEIT TWENTE**

EFFECTMETING VEELPLEGERAANPAK

**NOG Veiligerhuis: een effectmeting van de veelplegeraanpak in
Noord- en Oost-Gelderland in 2008 en 2009**

Marleen Bakx (s0149241)
Student Bestuurskunde
E-mail: m.bakx@student.utwente.nl

1^e Begeleider Universiteit Twente
Dr. J.S. Svensson
2^e Begeleider Universiteit Twente
Dr. M.S. de Vries

Begeleiders NOG Veiligerhuis
Mevr. J. van Rijnsoever
Dhr. M. Bruins

Samenvatting

In 2006 is in de regio Noord- en Oost-Gelderland het Convenant Veelplegers ondertekend, waarmee het officiële startsein werd gegeven voor de aanpak van veelplegers. Deze veelplegeraanpak kenmerkt zich door een persoonsgerichte aanpak waarbij met het interveniëren op het persoonsniveau van de veelpleger gepoogd wordt de veelpleger zijn criminele levensstijl te laten opgeven of de veelpleger voor langere tijd te detineren. Beide mogelijkheden hebben tot doel om de overlast en criminaliteit door veelplegers te laten afnemen.

Dit rapport geeft de resultaten weer van een uitgevoerd evaluatieonderzoek naar de veelplegeraanpak in de regio Noord- en Oost-Gelderland. Getracht is een antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag: *“In hoeverre is de aanpak van de veelplegerproblematiek in de regio Noord- en Oost-Gelderland effectief?”*.

Om een antwoord te kunnen geven op deze vraag is in dit onderzoek gebruik gemaakt van een kwantitatieve onderzoeksmethode waarbij gekeken is naar de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger. De onderzoeksperiode betreft de jaren 2008 en 2009. Er is voor een selecte groep veelplegers van de prioriteitenlijst, dit betreft de veelplegers die in aanmerking komen voor de gehanteerde veelplegeraanpak, gekeken naar de situatieverandering in 2009 ten opzichte van 2008 op een viertal leefgebieden: dagbesteding, huisvesting, zorg en financiën. Voor elke veelpleger is per leefgebied zowel voor 2008 als 2009 aangegeven of er sprake was van een positieve of een negatieve situatie. Het is niet mogelijk gebleken om alle veelplegers van de prioriteitenlijst in de analyse te betrekken, daarom is dit aantal gereduceerd en zijn zij geselecteerd op basis van beschikbare informatie over de leefgebieden bij de reclasseringsinstellingen. Naast de analyse per leefgebied is voor alle veelplegers van de prioriteitenlijst het aantal politiecontacten geïnterviewd in zowel 2008 als 2009. Uit een analyse van de leefgebieden van de veelplegers blijkt dat er bij geen van de leefgebieden een significante verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van 2008. Wat betreft de politiecontacten kan geconcludeerd worden dat het aantal politiecontacten van de veelplegers op de prioriteitenlijst niet alleen afgenomen is voor een meerderheid van deze veelplegers, maar dat ook het totale aantal politiecontacten van de groep veelplegers in 2009 met 44 procent significant is afgenomen ten opzichte van 2008.

Terugkomend op de onderzoeksvraag kan gesteld worden dat er wat betreft het aantal politiecontacten van de veelplegers een positieve verandering heeft plaatsgevonden. Wat betreft de leefgebieden is er nog geen duidelijke verandering te onderscheiden in de onderzochte periode. De onderzoeksperiode is vermoedelijk te kort. Bovendien is het in het kader van dit onderzoek lastig om te bepalen in hoeverre de veranderingen die zich hebben voorgedaan in de periode van twee jaar na implementatie van de veelplegeraanpak een gevolg zijn van de gehanteerde veelplegeraanpak, dan wel van andere factoren. Het aangaan van een relatie of een verbeterde relatie met familieleden waardoor meer sociale controle ontstaat, kunnen bijvoorbeeld factoren zijn. Een vervolgonderzoek zou hier mogelijk meer inzicht in kunnen geven.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Lijst van tabellen	5
Voorwoord.....	6
1. Inleiding	7
1.1 Achtergrond.....	7
1.2 Aanleiding van het onderzoek.....	8
1.3 Probleemanalyse	9
1.4 Probleemstelling en onderzoeksvragen	9
1.5 Onderzoeksopzet.....	9
1.6 Relevantie van het onderzoek.....	9
2. Opzet veelplegeraanpak	11
2.1 Aanloop naar de aanpak.....	11
2.2 Aanpak Noord- en Oost-Gelderland.....	11
2.2.1 Betrokken actoren veelplegeraanpak	11
2.2.2 Gehanteerde procedures	12
2.3 Specifieke instrumenten van de veelplegeraanpak	14
2.3.1 ISD-maatregel	14
2.3.2 Justitieel Casemanagement (JCM)	15
2.4 Verantwoordelijkheden ketenpartners.....	15
2.5 Resumé	17
3. Theoretisch kader	18
3.1 Doel van strafoplegging.....	18
3.1.2 Specifieke preventie	18
3.3 Evaluatiemethoden	19
3.4 Evaluatieaanpak	20
3.4.1 Bressers en Hoogerwerf: effectiviteitonderzoek	20
3.4.2 Wartna: proces en productevaluatie	22
3.5 Evaluatiemethode voor dit onderzoek.....	23
3.6 Resumé	24

4. Onderzoeksmethode	25
4.1 Kwantitatieve analyse	25
4.1.1 Analyse per leefgebied	25
4.1.2 Analyse van de politiecontacten	26
4.2 Uitvoering kwantitatieve analyse	26
4.3 Resumé	27
5. Resultaten analyse persoonsniveau veelplegers	28
5.1 Resultaten per leefgebied	28
5.2 Resultaten politiecontacten	30
5.3 Resumé	31
6. Conclusie	32
6.1 Conclusie	32
6.2 Aanbevelingen	34
Literatuurlijst	36
Bijlagen	38
Bijlage 1	38
Bijlage 2	39
Bijlage 3	40

Lijst van tabellen

Tabel 2.1: Aantal zeer actieve veelplegers op veelplegerslijst per peildatum	13
Tabel 2.2: Vulgraad van de lijst van 67	13
Tabel 4.1: Indicatie gekleurde kaders leefgebieden.....	25
Tabel 5.1: Overzicht en significantietoets leefgebied ‘dagbesteding’	28
Tabel 5.2: Overzicht en significantietoets leefgebied ‘huisvesting’	29
Tabel 5.3: Overzicht en significantietoets leefgebied ‘zorg’	29
Tabel 5.4: Overzicht en significantietoets leefgebied ‘financiën’	30
Tabel 5.5: Resultaten analyse politiecontacten	31
Tabel 5.6: Resultaten totale aantal politiecontacten	31
Tabel 5.7: Significantietoets	31

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag dat ik geschreven heb ter afsluiting van mijn Bacheloropleiding Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. In dit verslag heb ik geprobeerd een beeld te geven van de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger en hiermee te bepalen in hoeverre de gehanteerde veelplegeraanpak in Noord- en Oost-Gelderland effectief is.

Graag zou ik een aantal mensen willen bedanken. Ten eerste wil ik graag het NOG Veiligerhuis bedanken voor de mogelijkheid die zij mij hebben gegeven om dit onderzoek uit te voeren en hiermee mijn eerste praktijkervaring op te doen. In het bijzonder wil ik mevrouw J. van Rijnsoever bedanken voor haar begeleiding tijdens mijn onderzoek. Daarnaast wil ik graag de heer M. Denekamp van Tactus Reclassering bedanken voor zijn hulp bij het verzamelen van de benodigde gegevens voor dit onderzoek. Speciale dank gaat uit naar de heer J.S. Svensson voor de begeleiding, hulp en feedback tijdens het schrijven van mijn onderzoeksverslag. Tenslotte wil ik mevrouw M.S. de Vries bedanken voor haar optreden als meelezer.

Marleen Bakx
Enschede, februari 2011

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Veelplegers zijn goede bekenden van politie en justitie die herhaaldelijk in de fout gaan. Zij vormen de vaste klanten, de zogenaamde draaideurklanten van politie, justitie en zorginstellingen. Het Ministerie van Justitie hanteert de volgende definitie van een veelpleger: *“een veelpleger is een persoon van 18 jaar of ouder die in het gehele criminele verleden meer dan 10 processen-verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste één in het peiljaar”* (Ministerie van Justitie, 2006). Het gaat hierbij om een relatief kleine groep criminelen die zich schuldig maakt aan een groot gedeelte van de kleinere misdrijven. Hierbij valt te denken aan winkeldiefstal, autokraken, woninginbraak, overlast, straatroof en (soms) geweld. Door de frequente criminele activiteiten van deze veelplegers wordt direct schade berokkend aan burgers. Dit heeft een negatieve invloed op het algemene veiligheidsgevoel van deze burgers (NOG Veiligherhuis, februari 2010, p.11).

De verhoging van het veiligheidsgevoel van burgers staat al jaren hoog in het vaandel bij de landelijke politiek. Uit onderzoek is gebleken dat er in 2000 circa 18.000 tot 19.000 veelplegers actief waren in Nederland. Hiervan waren er 4.000 tot 5.000 zeer actief en deze groep bleek verantwoordelijk te zijn voor 60% van de totale criminaliteit en overlast in Nederland (Audit Expertgroep Veelplegers, 2006). Het kabinet Balkenende I was van mening dat er een verhoogde inspanning te leveren was bij de aanpak van criminaliteit en overlast. Zij schreef in navolging hierop het programma ‘Naar een veiliger samenleving’ (BZK, 2002). Met dit programma trachtte zij de criminaliteit en overlast te bestrijden en de samenleving structureel veiliger te maken. De aanpak van veelplegers was hierbij een van de prioriteiten door het kabinet gesteld. In de nota werd gepleit voor een vernieuwde benadering van veelplegers door middel van een persoonsgerichte aanpak en samenwerking tussen de ketenpartners, zoals politie, justitie en reclassering. Tevens werd bepleit dat om een succesvolle terugkeer van veelplegers in de maatschappij te bewerkstelligen, het gedrag van de veelpleger veranderd dient te worden (Landelijke werkgroep veelplegers, 2006, p.1). Het effect van de collectieve aanpak van veelplegers zou een aanzienlijke reductie van de criminaliteit met zich meebrengen die de burger direct raakt (BZK, 2002, p26). De doelstelling hierbij was: *“Een vermindering van criminaliteit en overlast in de publieke ruimte met – indicatief – circa 20% tot 25% vanaf 2006 moet aldus in het vizier komen”* (BZK, 2002, p.10).

In navolging op dit programma is er beleid ontwikkeld om de veelplegerproblematiek aan te pakken. Dit vond plaats op landelijk niveau, in de verschillende politiekorpsen, maar ook in de regionale samenwerkingsverbanden in Nederland (Audit Expertgroep Veelplegers, 2006). Zo ook in het regionale samenwerkingsverband Noord- en Oost-Gelderland waar op initiatief van het Arrondissementaal Justitieel Beraad Zutphen (AJBZ) met de veelplegeraanpak werd gestart en in maart 2006 het ‘Convenant aanpak Veelplegers’ werd getekend. Dit convenant is ondertekend door politie, Openbaar Ministerie, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Reclassering Nederland, de participerende gemeenten, het Leger des Heils en relevante zorginstellingen als Tactus Reclassering, De Grift en CAD. Dit convenant heeft tot doel: *“Het verminderen van overlast door criminaliteit voor de burgers Noord- en Oost-Gelderland door een geïntegreerde aanpak van veelplegers gericht op het voorkomen van recidive door middel van een*

persoonsgerichte aanpak in de vorm van een sanctietraject en/of re-integratie en nazorgtraject”
(Convenant NO Gelderland, 2006).

De aanpak van de veelplegerproblematiek omschreven in het convenant is gericht op de zeer actieve volwassen veelplegers en de stelselmatige daders. Voor de definitie van een zeer actieve veelpleger en een stelselmatige dader wordt in de regio Noord- en Oost-Gelderland de definitie van het Ministerie van Justitie gehanteerd, die ook in dit onderzoek gelden. Deze definities luiden als volgt:

Zeer actieve veelpleger

“Een zeer actieve veelpleger is een persoon van 18 jaar of ouder die over een periode van vijf jaren (waarvan het peiljaar het laatste jaar vormt) meer dan tien processen-verbaal tegen zich zag opmaken, waarvan tenminste één in het peiljaar” (Ministerie van Justitie, 2006).

Stelselmatige dader

“Een stelselmatige dader is een persoon van 18 jaar of ouder die een misdrijf heeft begaan waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en die in de vijf jaren voorafgaand aan dat misdrijf ten minste driemaal wegens een misdrijf onherroepelijk tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel, een vrijheidsbeperkende maatregel of een taakstraf is veroordeeld, het feit is begaan na tenuitvoerlegging van deze straffen of maatregelen en er voorts ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan” (Ministerie van Justitie, 2006).

Om een uitvoeriger beeld van deze veelplegers te schetsen, hebben Wartna en Tollenaar het rapport ‘Bekenden van Justitie’ uitgebracht (Wartna en Tollenaar, 2004). In het onderzoek komt naar voren dat veelplegers voornamelijk mannen zijn en dat de meeste veelplegers in Nederland zijn geboren. Een ander belangrijk kenmerk van de veelplegerpopulatie is dat velen van hen verslaafd zijn aan alcohol of drugs. Deze verslavingen kunnen de reden zijn dat de veelpleger in zijn gewoonten blijft vervallen en om deze reden niet uit de zogenaamde vicieuze cirkel weet te komen. Tevens is van veelplegers bekend dat zij vaak al rond de leeftijd van 21 jaar beginnen met het plegen van strafbare feiten en dat de gemiddelde veelpleger in een carrière van tien jaar zo’n veertien justitiële contacten heeft gehad, waarvan vijf of zes wegens het plegen van middelzware delicten. Het merendeel van de delicten gepleegd door veelplegers betreft een vermogensdelict zonder dat daarbij gebruik wordt gemaakt van geweld. Toch komen agressiedelicten ook voor onder veelplegers, waarbij bijvoorbeeld sprake is van mishandeling of vernieling. Drugsdelicten, vermogensdelicten met geweld en zedendelicten komen onder de groep veelplegers over het algemeen minder vaak voor (Wartna en Tollenaar, 2004, p.12).

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Sinds de ondertekening van het convenant in 2006 wordt er in de regio Noord- en Oost-Gelderland gewerkt met de veelplegeraanpak. In eerste instantie was deze aanpak nog ad-hoc, maar in 2008 is er gestart met het intensief volgen van een beperkte groep veelplegers. Deze groep bestaat uit 70 tot 80 zeer actieve veelplegers van de in totaal 140 tot 190 zeer actieve veelplegers in de regio. Nu is het aantal veelplegers in de regio afgenomen, maar blijft het de vraag in hoeverre de gehanteerde aanpak effectief

is. In dit onderzoek wordt getracht antwoord te geven op deze vraag. De focus in het onderzoek ligt op de gehanteerde ketenaanpak in de regio Noord- en Oost Gelderland.

1.3 Probleemanalyse

Door de gehanteerde veelplegeraanpak in de regio Noord- en Oost-Gelderland worden zeer actieve veelplegers intensief gevolgd. In dit onderzoek wordt gekeken naar de resultaten van het intensief volgen van zeer actieve veelplegers en in hoeverre dit beleid effectief is.

1.4 Probleemstelling en onderzoeksvragen

De probleemstelling waar dit onderzoek antwoord op tracht te geven, luidt als volgt: *“In hoeverre is de aanpak van de veelplegerproblematiek in de regio Noord- en Oost-Gelderland effectief?”*. Om deze probleemstelling te kunnen onderzoeken zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Waaruit bestaat de veelplegeraanpak in de regio Noord- en Oost-Gelderland?
2. Welke methoden worden er in de literatuur aangedragen om beleid te evalueren en welke methode is het meest geschikt om de veelplegeraanpak te evalueren?
3. Welke resultaten zijn met de veelplegeraanpak bereikt?
4. Wat kan er op basis van de gevonden resultaten gezegd worden over de huidige veelplegeraanpak?

1.5 Onderzoeksopzet

Het doel van dit onderzoek is om de effectiviteit van de veelplegeraanpak in Noord- en Oost-Gelderland te bepalen. Dit zal in dit onderzoek gedaan worden door middel van een kwantitatieve analyse. Alvorens met deze kwantitatieve analyse wordt gestart, gaat hoofdstuk twee in op de veelplegeraanpak zoals deze in de regio Noord- en Oost-Gelderland gehanteerd wordt. In hoofdstuk drie wordt uiteengezet welke soorten van evaluatiemethoden er zijn om beleid te evalueren en wordt beschreven welke methode in dit onderzoek gebruikt wordt om veelplegersbeleid te evalueren. Daarna wordt in hoofdstuk vier de opzet van de kwantitatieve analyse beschreven zoals deze voor dit onderzoek is uitgevoerd. In hoofdstuk vijf komen de uitkomsten van deze kwantitatieve analyse aan bod en wordt gekeken wat de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger zijn. In hoofdstuk zes wordt vervolgens besproken wat de gevonden resultaten betekenen voor het gevoerde beleid en wordt er afgesloten met een conclusie.

1.6 Relevantie van het onderzoek

Wanneer gekeken wordt naar de mate van relevantie van een onderzoek, kunnen er drie soorten relevantie onderscheiden worden. Dit zijn maatschappelijke, wetenschappelijke en persoonlijke relevantie (Geurts, 1999, p.133).

Maatschappelijke relevantie

De maatschappelijke relevantie van een onderzoek houdt in dat de resultaten van het onderzoek nuttig zijn voor de opdrachtgever en eventueel voor de maatschappij in zijn algemeenheid. In dit onderzoek wordt onderzocht wat de effecten van de gehanteerde veelplegeraanpak zijn op het persoonsniveau van de veelpleger. Met dit onderzoek hoopt het NOG Veiligerhuis erachter te komen of deze aanpak bijdraagt aan de vooraf gestelde doelen. Één van deze doelen is het verminderen van de overlast door criminaliteit van veelplegers voor haar burgers. Door middel van dit onderzoek kan gekeken worden of de criminaliteit gepleegd door veelplegers daadwerkelijk afneemt en in hoeverre de persoonsgerichte aanpak in dit kader haar vruchten af werpt. Daarnaast is het mogelijk dat er aanwijzingen naar voren komen dat de gehanteerde aanpak speciale aandacht behoeft op specifieke punten, waardoor de effectiviteit van de aanpak verhoogd kan worden.

Omdat het veiligheidsthema landelijke al enige jaren een belangrijke rol in de maatschappij speelt, is er niet alleen in Noord- en Oost-Gelderland een veelplegeraanpak geïmplementeerd, maar ook in andere regio's. Door middel van het evalueren van deze diverse aanpakken kan gekeken worden welke aanpak het meest effectief is in het verminderen van de overlast en criminaliteit gepleegd door veelplegers. Op deze manier kan bepaald worden op welke manier de landelijke veiligheid het best verhoogd kan worden.

Wetenschappelijke relevantie

De wetenschappelijke relevantie van een onderzoek heeft betrekking op de relevantie van de resultaten van het onderzoek voor de wetenschap. De wetenschappelijke relevantie voor dit onderzoek kenmerkt zich door de wetenschappelijke evaluatiemethode die gehanteerd wordt om de effectiviteit van de veelplegeraanpak te bepalen. Daarnaast is dit onderzoek ook wetenschappelijk relevant omdat gehanteerde veelplegeraanpakken momenteel in diverse regio's in Nederland geëvalueerd worden. De uitkomsten van deze evaluaties kunnen met elkaar vergeleken worden en mogelijke verschillen tussen de effectiviteit, kunnen als aanbevelingen voor het landelijke beleid dienen.

Persoonlijke relevantie

De persoonlijke relevantie van een onderzoek betreft het persoonlijk belang voor de onderzoeker. Het persoonlijk belang van dit onderzoek voor mij is dat ik door middel van dit onderzoek praktijkervaring op kan doen binnen mijn studie Bestuurskunde. Omdat dit onderzoek mijn eerste onderzoek in de praktijk is, biedt het mij de uitgelezen kans om 'in de wereld van de veiligheid' te kijken. Op deze manier biedt dit onderzoek mij een eerste aanraking met veiligheidsstudies, hetgeen mij zeer interesseert en waar ik mijn verdere studie in wil voortzetten.

2. Opzet veelplegeraanpak

In dit hoofdstuk wordt de gehanteerde veelplegeraanpak in de regio Noord- en Oost-Gelderland nader uiteengezet. Allereerst worden de betrokken actoren besproken, waarna wordt ingegaan op de gehanteerde procedures en de specifiek in te zetten instrumenten ten behoeve van de veelplegeraanpak. Tot slot komen de verantwoordelijkheden van de ketenpartners in de veelplegeraanpak aan bod.

2.1 Aanloop naar de aanpak

Met het verschijnen van de nota 'Naar een veiliger samenleving' in 2002 is er meer landelijke aandacht gekomen voor de veelplegerproblematiek. Ook in het regionale samenwerkingsverband Noord- en Oost-Gelderland is er op initiatief van het AJBZ aandacht aan deze problematiek geschonken, hetgeen geleid heeft tot de ondertekening van het Convenant Veelplegers in 2006. Voor de ondertekening van dit convenant bestond de aanpak van veelplegers uit een repressief / strafrechtelijke aanpak. Van deze aanpak is gebleken dat die het vraagstuk van de veelplegers niet oplost en zelfs nauwelijks reduceert. Om deze reden werd in het Convenant het volgende gesteld: *"In aansluiting op het landelijke beleid en ontwikkelingen elders is het wenselijk om te komen tot een bredere, samenhangende en consistente aanpak, waarin de justitiële benadering wordt uitgebreid met een beleid gericht op het wegnemen dan wel reduceren van persoonlijke en maatschappelijke omstandigheden die voor de veelpleger dikwijls aanleiding zijn in het oude gedrag terug te vallen. Met andere woorden bestuurlijke maatregelen gericht op het veranderen van de sociale context van de veelpleger"*. Aansluitend op de reeds bestaande samenwerking in de justitiële keten werd hiermee de grondslag gelegd voor een integrale ketensturing op het thema veelplegers (NOG Convenant, 2006).

2.2 Aanpak Noord- en Oost-Gelderland

De gehanteerde veelplegeraanpak in de regio Noord- en Oost-Gelderland kenmerkt zich door een persoonsgerichte aanpak van veelplegers. Hierbij wordt door middel van het interveniëren op het persoonsniveau van de veelpleger gepoogd de veelpleger zijn criminele levensstijl te laten opgeven of de veelpleger door middel van de Inrichting Stelselmatige Daders (ISD) maatregel voor langere tijd achter de tralies te zetten. Beide mogelijkheden hebben tot doel om de overlast en criminaliteit door veelplegers af te laten nemen (NOG Veiligershuis, februari 2010, p.11).

2.2.1 Betrokken actoren veelplegeraanpak

Met de veelplegeraanpak zijn diverse actoren gemoeid. Actoren zijn de ketenstuurgroep veelplegers (op managementniveau) en het casusoverleg veelplegers. Daarnaast (en daarbinnen) zijn er de zogenaamde ketenpartners te onderscheiden. Deze partners betreffen de politie, de reclassering, het Openbaar Ministerie, Dienst Justitiële Inrichtingen, de 22 betrokken gemeenten en de zorgpartners. Deze ketenpartners hebben diverse verantwoordelijkheden, waar in paragraaf 2.4 nader op in wordt gegaan. Allereerst worden de ketenstuurgroep veelplegers en het casusoverleg veelplegers nader besproken.

Ketenstuurgroep veelplegers

Om de veelplegeraanpak goed neer te zetten is er een ketenstuurgroep veelplegers opgericht waar de ketenpartners op management niveau vertegenwoordigd zijn. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie, Reclassering Nederland, Tactus Reclassering, de politieregio Noord- en Oost-Gelderland en de gemeenten Apeldoorn, Zutphen, Harderwijk en Doetinchem. Deze stuurgroep is onder andere belast met het stimuleren van de samenwerking met betrekking tot de aanpak van veelplegers en het creëren van de noodzakelijke condities daarvoor (NOG Convenant, 2006). Een voorbeeld hiervan is de structuur die begin 2008 vanuit de stuurgroep is neergelegd met betrekking tot de inrichting van de veelplegerslijst en de te bespreken casussen in het casusoverleg (NOG Projectresultaat, p.14).

Casusoverleg

Onder de ketenstuurgroep hangt het uitvoerende casusoverleg veelplegers. Dit casusoverleg vindt maandelijks plaats tussen alle ketenpartners waarbij actualiteiten van de aanpak en de veelplegers besproken worden. Het doel van dit casusoverleg is dat er per veelpleger door middel van informatie-uitwisseling een gezamenlijke en integrale aanpak kan worden bepaald, waarbij de taken van de verschillende partners duidelijk zijn. Tijdens een casusoverleg wordt onder andere per veelpleger besproken wat voor type persoon de veelpleger is en wat voor (reclasserings)trajecten hij zoal heeft doorlopen. Aan de hand hiervan wordt het plan van aanpak voor de veelpleger besproken en vastgesteld (Sollie, 2007, p.30).

2.2.2 Gehanteerde procedures

In navolging op de ondertekening van het convenant zijn in 2007 de voorwaarden voor de aanpak van veelplegers gecreëerd en in april 2008 kreeg de uiteindelijke aanpak zijn complete vorm. Vanaf dit moment is er gestart met het volgen van een selecte groep veelplegers die gebaseerd is op een aantal procedures die gehanteerd worden. Deze procedures worden vervolgens nader toegelicht.

De veelplegerslijst

De veelplegers die in aanmerking komen voor de aanpak worden geselecteerd op basis van landelijke criteria (die reeds in paragraaf 1.1 uiteengezet zijn) en vormen tezamen de veelplegerslijst. Deze veelplegerslijst bestaat uit zeer actieve veelplegers aangevuld met stelselmatige daders die voor het ISD-traject in aanmerking komen. Deze zogenaamde ISD'ers staan op de veelplegerslijst tot één jaar na vrijlating. Daarnaast worden jongeren van de jeugdige veelplegerslijst met het bereiken van 18 jaar bijgeplaatst op de volwassen veelplegerslijst voor de duur van één jaar. Indien de jongere veelpleger bij het bereiken van 19 jaar niet voldoet aan de normale volwassen veelplegercriteria, wordt deze persoon van de veelplegerslijst gehaald. Indien een veelpleger afkomstig is uit een andere regio, wordt deze persoon automatisch op de lijst geplaatst indien voldaan wordt aan bovenstaande criteria. Indien de desbetreffende veelpleger vanuit een ISD-maatregel reïntegreert in de regio, wordt deze persoon niet op de lijst geplaatst. Tabel 3.1 geeft meer inzicht in het aantal zeer actieve veelplegers op de veelplegerslijst in de jaren 2008 en 2009 in Noord- en Oost-Gelderland.

Tabel 2.1 – Aantal zeer actieve veelplegers op veelplegerslijst per peildatum

	1 ^e tertiaal	2 ^e tertiaal	3 ^e tertiaal
2008	194	198	181
2009	189	139	163

De prioriteitenlijst

Omdat de veelplegerslijst in de regio Noord- en Oost-Gelderland te groot is om intensief te volgen met de huidige beschikbare capaciteit van de reclasseringspartners, is ervoor gekozen om een selectie van de veelplegerslijst intensief te volgen. Deze selectie staat bekend als de prioriteitenlijst (of 'de lijst van 67'). Het doel van opname op de prioriteitenlijst is dat de veelpleger opgenomen wordt in een intensief begeleidingstraject. Voor deze veelplegers geldt dat zodra zij op een nieuw vergriep worden betrapt, zij onmiddellijk in verzekering worden gesteld en zo mogelijk worden voorgeleid. Een veelpleger wordt pas van de prioriteitenlijst afgeschreven, als hij niet meer voldoet aan de landelijke veelpleger criteria (NOG Overdracht, p.2).

De grootte van deze prioriteitenlijst is afhankelijk van de capaciteit van de reclasseringspartners. Deze reclasseringspartners kunnen in principe 67 veelplegers intensief begeleiden, vandaar ook de naam 'lijst van 67'. Gedurende de uitvoering van de aanpak zijn meer partijen gevonden die de veelplegers intensief kunnen begeleiden, zoals gemeente en bemoeizorg. Hierdoor zijn er in de loop der tijd meer veelplegers in het traject terecht gekomen dan de oorspronkelijke 67. Tabel 3.2 laat hoeveel veelplegers intensief gevolgd konden worden (de vulgraad van de lijst van 67) in de jaren 2008 en 2009.

Tabel 2.2 – Vulgraad van de lijst van 67

	1 ^e tertiaal	2 ^e tertiaal	3 ^e tertiaal
2008	58 %	75 %	105 %
2009	89 %	106 %	99 %

De adoptieagent

Iedere veelpleger die intensief gevolgd wordt krijgt een adoptieagent toegewezen. Deze adoptieagent is verantwoordelijk om regelmatig te checken hoe het ervoor staat met de veelpleger. Het eerste contact met de veelpleger wordt gelegd door middel van het uitreiken van een brief. In deze brief wordt de veelpleger geïnformeerd over het feit dat hij op de veelplegerslijst staat. Deze procedure is echter in de loop der tijd vervaagd en hoewel de format van de brief klaar ligt, is de uitvoering ervan blijven steken. Wel is het samenwerkingsverband NOG van mening dat deze procedure wederom opgepakt dient te worden (Kaper, 2010, p.2).

Plan van aanpak

Voor iedere veelpleger van de prioriteitenlijst wordt een plan van aanpak opgesteld. In dit plan bevindt zich alle informatie die bij de reclasseringsinstellingen bekend is over een veelpleger. Aan de hand van deze informatie en het pad dat de veelpleger reeds doorlopen heeft, worden de mogelijkheden van een recidive-verminderend programma uiteengezet. Bij het vaststellen van dit plan van aanpak wordt er zowel rekening gehouden met acuut recidivegevaar als met de leefwijze van de veelpleger.

(Kaper,2010,p.2). Een voorbeeld van een onderdeel van een plan van aanpak kan zijn dat bij aanhouding en in verzekeringstelling van de veelpleger de reclassering verzocht moet worden om te rapporteren.

Managementrapportage

Een keer per vier maanden wordt er een managementrapportage, een zogenaamde Marap, opgesteld. In deze Maraps wordt verslag gedaan van de afgelopen vier maanden. Dit houdt in dat iedere ketenpartner viermaandelijks stilstaat bij het eigen aandeel in de veelplegeraanpak (Kaper, 2010, p.1). In deze Maraps zijn niet alleen de prestatie- en/of procesindicatoren per ketenpartner terug te vinden, maar ook de prestatie- en/of procesindicatoren over het totale proces.

2.3 Specifieke instrumenten van de veelplegeraanpak

De veelplegeraanpak kent een tweetal specifieke instrumenten. Deze twee instrumenten zijn de ISD-maatregel en het Justitieel Casemanagement. Deze instrumenten vormen samen het sanctietraject en/of re-integratie en nazorgtraject.

2.3.1 ISD-maatregel

Een van de specifieke instrumenten binnen de veelplegeraanpak betreft de ISD-maatregel (Inrichting voor Stelselmatige Daders). Deze ISD-maatregel is één van de actiepunten uit het veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' en is op 1 oktober 2004 in werking getreden (Ministerie van Justitie, 2004). De ISD-maatregel is een strafrechtelijke maatregel en is gericht op de stelselmatige daders die veelal een lange zorggeschiedenis hebben waarbij weinig respons is geweest op eerder ondergane zorgprogramma's en behandelingen (Beke, 2007, p.12).

De ISD-maatregel is bedoeld om de meest hardnekkige stelselmatige daders voor een langere tijd aan het vrije maatschappelijke verkeer te onttrekken en kenmerkt zich door een persoonsgerichte aanpak (Ministerie van Justitie, 2004). Bij het vaststellen of een dader in aanmerking komt voor de ISD-maatregel, wordt er niet alleen gekeken naar de afzonderlijke delicten, maar naar het totale criminele verleden van de verdachte. Door middel van een persoonsgericht dossier heeft de rechter de mogelijkheid om een beter beeld van de stelselmatige dader krijgen (Ministerie van Justitie, 2004). Indien een stelselmatige dader in aanmerking komt voor de ISD-maatregel, biedt deze maatregel de strafrechter de mogelijkheid om een stelselmatige dader gedurende een periode van maximaal twee jaar te detineren in een specifiek voor hen bestemde inrichting of afdeling van een inrichting (Ministerie van Justitie, 2004). Gedurende deze periode krijgt de dader behandeling, zorg en begeleiding aangeboden. Hiermee wordt gepoogd de oude vicieuze cirkel van opsluiten, vrijlaten, veroordelen en wederom opsluiten te doorbreken (Beke, 2007, p.12). Het plegen van nieuwe delicten wordt tijdens de detentieperiode feitelijk onmogelijk gemaakt. De stelselmatige daders kunnen door middel van deze maatregel effectiever worden aangepakt; enerzijds heeft de ISD-maatregel tot doel om de maatschappij te beveiligen, anderzijds biedt zij de mogelijkheid tot gedragsbeïnvloeding van de betrokkenen om het risico van recidive te verkleinen (Ministerie van Justitie, 2004).

Het ISD-traject kenmerkt zich door een intramurale en een extramurale fase, waarin een re-integratieplan wordt doorlopen. Dit plan wordt opgesteld door de reclassering, in samenwerking met de trajectbegeleider van de gevangenis. Een re-integratieplan is gericht op de terugkeer van de veelpleger in de samenleving en met dit plan wordt gepoogd recidive te voorkomen en deze terugkeer te stroomlijnen.

De intramurale fase betreft de periode dat de veelpleger gedetineerd is. Tijdens deze fase wordt er door de betrokken reclasseringsinstelling en trajectbegeleiders van het gevangeniswezen voor iedere veroordeelde een verblijfsplan opgesteld (Ministerie van Justitie, 2008, p.23). Er zijn twee soorten verblijfsplannen; een verblijfsplan met programma en een kaal verblijfsplan. Een verblijfsplan met programma is een programma van de interventies en doelstellingen die zijn bepaald voor de veelpleger. Dit programma is van kracht indien een veelpleger meewerkt aan de te volgen trainingen en voorbereidingen op de volgende fase. Indien een veelpleger niet wenst mee te werken, spreekt men van een kaal verblijfsplan en in dit plan staat enkel een diagnose van de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de veelpleger en een individueel begeleidingsplan (Borgers, M.J., 2005, p.4-5). De extramurale fase betreft de periode na detentie van de veelpleger. Vaak start deze zogenaamde laatste fase van de ISD-maatregel met een klinische behandeling met als doel terugkeer in de samenleving en herhaling van strafbare feiten te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn het opnemen van een veelpleger in een GGZ-kliniek, een begeleide kamerwoning of zelfstandige huisvesting in combinatie met een afgesproken dagbesteding (Ministerie van Justitie, 2008, p.7).

2.3.2 Justitieel Casemanagement (JCM)

Een belangrijk uitgangspunt van de aanpak is dat iedere veelpleger op de prioriteitenlijst begeleiding van de reclassering krijgt aangeboden. Om dit te realiseren hebben de reclasseringspartijen (Reclassering Nederland en Tactus Reclassering) over 2008 en 2009 een subsidie gekregen van het Ministerie van Justitie. Deze subsidie diende aangewend te worden voor de begeleiding van veelplegers, zowel in een strafrechtelijk kader (via intensief toezicht) als in een vrijwillig kader (justitieel casemanagement). Door deze mogelijkheid van justitieel casemanagement kan een veelpleger ook zonder strafrechtelijk kader begeleiding aangeboden krijgen (Kaper, 2010, p.2).

De justitieel casemanagers begeleiden veelplegers waarbij naast andere problemen ook sprake kan zijn van verslavingsproblematiek. Deze justitieel casemanagers zijn in de gelegenheid om, waar nodig zeer intensief, cliënten hand-in-hand-begeleiding op maat te bieden en op deze manier een vertrouwensrelatie met hen op te bouwen. Zij vormen als het ware een brug tussen justitie en zorg en ondersteunen hun cliënten om hun weg te vinden op de verschillende levensterreinen, zoals werk, inkomen, sociale relaties, vrije tijd, woonsituatie, verslaving en psychische problemen.

2.4 Verantwoordelijkheden ketenpartners

Bij de aanpak zijn zoals eerder vermeld diverse partners betrokken. Naast het feit dat alle ketenpartners een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid hebben, namelijk de aanpak van veelplegers, hebben zij ook allen hun eigen specifieke verantwoordelijkheden. Hieronder worden per partner kort de verantwoordelijkheden besproken.

Politie

De politie is verantwoordelijk voor het vaststellen van een namenlijst van zeer actieve veelplegers, de zogenaamde veelplegerslijst, en actualiseert deze elke vier maanden (Kaper, 2010, p.1). Daarnaast is de politie verantwoordelijk voor het volgen van de veelpleger op straat en treedt zij op bij delictgedrag. In dit geval draagt de politie zorg voor de inverzekeringstelling en zorgt zij voor de toeleiding naar het Openbaar Ministerie. Gegevens over aanhoudingen, delicten en andere activiteiten levert de politie aan de overige ketenpartners. Tevens is de politie, zoals eerder besproken, verantwoordelijk voor het leveren van de veelplegerbrief aan de veelplegers (Kaper, 2010, p.3).

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft als hoofdtaak in de ketensamenwerking om zoveel mogelijk van de zeer actieve veelplegers voor te geleiden en hen te vervolgen. Deze vervolging heeft als doel om de verdachte uit te sluiten uit de samenleving in combinatie met een persoonsgebonden aanpak welke wordt opgesteld door de betrokken reclasseringspartij (Beke, 2007, p.20). Het OM is hierbij verantwoordelijk voor de vertaling van de afgesproken aanpak in een strafrechtelijk kader (Kaper, 2010, p.3).

Gemeente

De betrokken gemeenten zijn verantwoordelijk voor het signaleren van het al dan niet hebben van een uitkering, identiteitsbewijs en houdt de gegevens in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) bij (Beke, 2007, p.21). Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de nazorg na detentie en voor de reïntegratietrajecten (Kaper, 2010, p.3).

Reclassering

Op verzoek van Justitie is de reclassering verantwoordelijk voor het helpen van een veelpleger bij het voorkomen van een nieuw delict. Zij is als enige vanaf het moment van aanhouding tot en met de terugkeer in de samenleving betrokken bij een veelpleger. De reclassering is daarbij verantwoordelijk voor het schrijven van een plan van aanpak per veelpleger. Ook is de reclassering verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht en werkstraffen in een justitieel kader en het aanbieden van hulp en het toeleiden naar zorg in een vrijwillig kader. Het afleggen van vroeghulpbezoeken, het schrijven van vroeghulprapporten en voorlichting- en maatregelrapportages behoort daarnaast ook tot het takenpakket van de reclassering (Beke, 2007, p.20).

Medewerker maatschappelijke dienstverlening (mmd'er)

De mmd'er is verantwoordelijk voor het volgen van een veelpleger tijdens detentie en regelt hierbij praktische zaken voor nazorg (Kaper, 2010, p.3). Hierbij dienen zij voor alle gedetineerden vier basisvoorwaarden te regelen voor een succesvolle reïntegratie na hun detentie, dit betreffen identiteitspapieren, onderdak, inkomen en eventueel noodzakelijke zorg (Ministerie van Justitie, 2008, p.44).

ISD-trajectbegeleider

De ISD-trajectbegeleider is verantwoordelijk voor de inhoud van het ISD-traject en dient te zorgen voor aansluiting op de nazorg bij het einde van de ISD-maatregel (Kaper, 2010, p.3).

Zorgpartners

De zorgpartners zijn samen verantwoordelijk voor het begeleiden van de veelplegers met bijvoorbeeld een verslaving of (ernstige) psychiatrische problematiek. Zij leveren zowel tijdens als na detentie zorg aan deze veelplegers (NOG Veiligerhuis, oktober 2010, p.2).

2.5 Resumé

De veelplegeraanpak in Noord- en Oost-Gelderland kenmerkt zich door een persoonsgerichte aanpak. Er wordt gewerkt met een selecte groep veelplegers, de prioriteitenlijst, die intensief gevolgd worden door de betrokken ketenpartners. Dit met als doel om hen op te laten nemen in een intensief begeleidingstraject en te interveniëren op het persoonsniveau van de veelpleger. Door het aanbieden van de juiste vorm van zorg wordt geprobeerd de veelpleger zijn criminele levensstijl te laten opgeven of de veelpleger voor langere tijd te detineren door middel van de ISD-maatregel.

3. Theoretisch kader

Alvorens te beginnen met de evaluatie van de veelplegeraanpak, is het van belang om te bepalen welke evaluatiemethoden er in de literatuur worden aangedragen om beleid en strafrechtelijke interventies te evalueren. In dit hoofdstuk worden twee van deze methoden besproken, waarna een keuze gemaakt wordt voor de te hanteren evaluatiemethode van de veelplegeraanpak in dit onderzoek. Alvorens dit te doen is het van belang om de doelen van strafoplegging nader uiteen te zetten.

3.1 Doel van strafoplegging

De zingeving en doelstellingen van straffen worden in verschillende strafrechtstheorieën besproken. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen absolute en relatieve theorieën. De absolute theorieën zien straf als vergelding, waarbij de schuld van de dader centraal staat. De rechtvaardiging van de straf ligt in het gepleegde onrecht dat vergolden dient te worden, het gaat hierbij niet om de mogelijke effecten van strafoplegging. De relatieve theorieën zijn vooral gericht op specifieke en generale preventie. Het gaat er bij deze theorieën niet om daden in het verleden te vergelden maar om misdaden in de toekomst te voorkomen. Een combinatie van de absolute en relatieve theorieën wordt ook wel de verenigingstheorie genoemd (Kelk, 2005, p. 19 – 25). Het is voor dit onderzoek van belang dat er dieper wordt ingegaan op generale en specifieke preventie.

3.1.1 Generale preventie

Generale preventie richt zich volgens Kelk op het maatschappelijk niveau, waarbij het afschrikken van anderen dan de dader een belangrijke rol speelt. Generale preventie is er in eerste instantie niet op gericht om de daden van een dader in het verleden te vergelden, maar juist om misdaden in de toekomst te voorkomen. Niet de schuld van de dader maar het gevaar dat de daden opleveren is het uitgangspunt. Deze vorm van preventie gaat er vanuit dat door het hard straffen van een dader, anderen weerhouden kunnen worden om een wetsovertreding te plegen. De dader kan in dit geval dus dienen als een voorbeeld om anderen af te schrikken de daad te begaan. Er kan bij generale preventie gesproken worden van normvorming; door de generale preventie wordt de samenleving duidelijk gemaakt dat bepaalde handelingen verboden zijn (Kelk, 2005, p. 80-81).

3.1.2 Specifieke preventie

Specifieke preventie daarentegen is volgens Wartna gericht op het individuele niveau. De preventie is vooral gericht op de dader zelf waarbij gepoogd wordt het karakter van de dader te veranderen. Het tegengaan van het recidiveren van de dader speelt hier een belangrijke rol. Recidiveren betekent letterlijk 'terugvallen' en betreft in dit geval dus het terugvallen van de dader in crimineel gedrag (Wartna, 2009, p.13). Het tegengaan van het recidiveren kan door middel van speciale preventie op een drietal manieren. Een eerste manier om recidive te voorkomen is afschrikking, hiervan is sprake indien een dader een nieuwe overtreding vermijdt uit vrees voor de negatieve gevolgen (verschil met generale preventie is dat de dader zelf de negatieve gevolgen een keer heeft ondervonden). Een tweede manier is incapacitatie, dit betekent 'onschadelijkmaking' of 'uitschakeling'. De sanctie die wordt opgelegd maakt het de dader lastiger of zelfs onmogelijk om de daad opnieuw te plegen. Een derde manier om recidive

te voorkomen is resocialisatie, dit houdt in dat de dader veranderingen doormaakt en in het vervolg beter in staat en bereid is zich aan de geldende normen te houden (Wartna, 2009, p. 16).

3.2 Begripsuiteenzetting

Nu de doelen van strafoplegging beschreven zijn, kan er stilgestaan worden bij de begrippen die een belangrijke rol vervullen bij de evaluatiemethoden. Hierbij is het perspectief van Bressers en Hoogerwerf als uitgangspunt gebruikt, aangezien zij de begrippen op een duidelijke en objectieve manier beschrijven.

Het eerste begrip is doeltreffendheid. Bressers en Hoogerwerf associëren de doeltreffendheid van beleid met de effectiviteit van beleid. Bij doeltreffendheid gaat het volgens Bressers en Hoogerwerf om de mate waarin een bepaald beleid of beleidsmiddel bijdraagt aan het bereiken van een bepaald doel. Effectiviteit kan ook wel aangeduid worden als 'de mate van doelbereiking voor zover deze aan het betreffende beleid is te danken' (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.24). Een tweede begrip is doelbereiking. Bij doelbereiking is er volgens Bressers en Hoogerwerf sprake van de mate waarin bepaalde doeleinden worden bereikt (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.24). Het laatste begrip is doelmatigheid. Bressers en Hoogerwerf verwijzen bij het begrip doelmatigheid naar efficiëntie. Bij het vaststellen van de doelmatigheid van beleid wordt volgens Bressers en Hoogerwerf getracht een omvattend beeld te krijgen van alle positieve en negatieve beleidseffecten. Men evalueert de verhouding tussen de verscheidene baten en kosten, oftewel de efficiëntie van beleid. Een beleid is in dit geval meer efficiënt wanneer het met minder kosten meer baten weet te bereiken (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.25).

3.3 Evaluatiemethoden

Er zijn verschillende mogelijkheden om beleid en tevens strafrechtelijke interventies te evalueren, waarbij elke methode een andere focus hanteert. In dit theoretisch kader zal de focus worden gelegd op de methoden die Bressers en Hoogerwerf en Wartna aandragen. Deze methoden zijn vergelijkbaar met elkaar, maar er zijn ook belangrijke verschillen te onderscheiden. Zo is de methode van Bressers en Hoogerwerf een meer algemene methode die zich leent voor diverse soorten beleidsevaluaties en legt de methode van Wartna de focus op recidive.

Bressers en Hoogerwerf zien beleidsevaluatie als het wetenschappelijk onderzoek waarmee de waargenomen inhoud, processen of effecten van een beleid aan de hand van bepaalde criteria worden beoordeeld. Hierbij betreft de evaluatie nooit de situatie of verandering zelf, maar de waarneming daarvan. Evaluatie wordt gezien als hulpmiddel om terugkoppeling en bijsturing van beleid tot stand te brengen. Volgens hen is het daarbij van belang dat de gevolgen (effecten) van beleid in de maatschappij in kaart worden gebracht (Bressers en Hoogerwerf, 1995, 21-24). Om deze gevolgen in kaart te kunnen brengen onderscheiden Bressers en Hoogerwerf verschillende manieren. In de eerste plaats kunnen een of meer afzonderlijke beleidseffecten worden geëvalueerd, meestal met behulp van criteria die aan de beleidsdoeleinden zijn ontleend. In de tweede plaats kan men proberen een omvattend beeld te krijgen

van alle positieve en negatieve beleidseffecten. Men evalueert in dit geval de verhouding tussen verscheidene baten en kosten, oftewel de efficiëntie van beleid (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.25). Een belangrijk aspect van deze methode is het gebruik van criteria om waarnemingen bij beleidsevaluaties te vergelijken. Ook hier kunnen de evaluatiecriteria ontleend zijn aan de officiële beleidsdoeleinden, maar ook aan informele doeleinden of doeleinden van anderen dan de beleidsvoerders (zoals oppositiepartijen, belangengroepen of adviesorganen). Daarnaast is het mogelijk om criteria te bepalen aan de hand van beginselen of normen (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.23).

In zijn proefschrift 'In de oude fout'(2009) geeft Wartna antwoord op de probleemstelling 'Hoe kunnen recidivemetingen worden vormgegeven en welke plaats nemen zij in bij de evaluatie van strafrechtelijke interventies?' (Wartna, 2009, p. 20-22). Uit deze probleemstelling wordt de focus van de evaluatie direct duidelijk; Wartna zet uiteen op welke manier recidivecijfers een rol kunnen spelen bij de evaluatie van strafrechtelijke interventies. Wartna beschrijft drie evaluatiefases. De eerste fase is de planevaluatie, in deze fase wordt zo nauwkeurig mogelijk vastgesteld welke effecten men van de interventie mag verwachten (Wartna, 2009, p.143). De volgende fase is de procesevaluatie, in deze fase gaat het om de vraag of de interventie op correcte wijze wordt uitgevoerd. De laatste fase betreft de productevaluatie. In deze fase richt de aandacht zich op het vaststellen van de feitelijke effecten en de mate van recidive (Wartna, 2009, p. 137 - 143). Ook Wartna maakt bij zijn methode gebruik van criteria. In tegenstelling tot de methode van Bressers en Hoogerwerf worden de criteria in dit geval gebruikt om te bepalen op welke wijze de evaluatie moet worden vormgegeven. Zo kunnen deze criteria de thema's afstand, tijd en reliëf bevatten (Wartna, 2009, p.152). Afstand heeft te maken met diegene die de evaluatie zal uitvoeren, het is beter om een externe waarnemer te laten evalueren om partijdigheid tegen te gaan. Het begrip tijd staat voor de periode die in acht moet worden genomen voordat het recidiveonderzoek gestart kan worden en reliëf staat voor de keuze van de onderzoeksopzet (Wartna, 2009, p.153).

Zoals uit bovenstaande blijkt kijken Bressers en Hoogerwerf naar de vooraf opgestelde doelen en trachten te onderzoeken op welke wijze de interventie deze doelen bereikt heeft. De focus van de evaluatiemethode van Wartna betreft eveneens de wijze waarop middelen leiden tot de vooraf opgestelde doeleinden. Een belangrijk verschil is dat Wartna de echte werking van de interventie eveneens afleidt aan de mate waarin daders in herhaling treden.

3.4 Evaluatieaanpak

De evaluatiemethoden van Bressers en Hoogerwerf en Wartna verschillen niet alleen qua focus, maar ook qua aanpak. Bij Bressers en Hoogerwerf is de methode van evalueren het vergelijken van waarnemingen met vooraf vastgestelde criteria. Wartna beschrijft in zijn proefschrift dat procesevaluatie vooral gebruik maakt van kwalitatief onderzoek en productevaluatie van een experimentele opzet en recidivecijfers.

3.4.1 Bressers en Hoogerwerf: effectiviteitonderzoek

Bressers en Hoogerwerf stellen dat de meest voor de hand liggende aanpak voor het vaststellen van doelbereiking is door middel van het vergelijken van de feitelijke situatie in het beleidsveld met de

officiële beleidsdoelen. Effectiviteit van beleid is in dit kader de mate waarin een bepaald beleid bijdraagt aan het bereiken van bepaalde doeleinden. Een beleid is effectief wanneer de mate van doelbereiking aan dit beleid te danken is. Deze bijdrage van het beleid aan de doelbereiking is volgens Bressers en Hoogerwerf zowel met kwantitatieve als kwalitatieve methoden vast te stellen (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.90)

Kwantitatieve onderzoeksmethoden

Er zijn diverse kwantitatieve onderzoeksoptellingen te onderscheiden, zoals experimentele, quasi- en non-experimentele onderzoeksoptellingen. In een experimentele onderzoeksoptelling wordt er expliciet onderzocht of het beleid een noodzakelijke voorwaarde is voor de beleidseffecten. Daarnaast kan met behulp van een controlegroep onderzocht worden of er een verschil zit in het optreden van een beleidseffect bij het optreden van het beleid, dan wel het niet optreden van het beleid (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.90). Wanneer er geen controlegroep aanwezig is in een onderzoeksonderwerp spreekt men van een non-experimentele onderzoeksoptelling. Als er wel een controlegroep aanwezig is, maar deze is niet gelijk aan de experimentgroep, is er sprake van een quasi-experimenteel onderzoeksonderwerp. Bij quasi-experimentele onderzoeksoptellingen kan er zowel sprake zijn van metingen op verschillende tijdstippen (tijdreekswaarnemingen) als enkel metingen achteraf (ex-post) (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.90).

Omdat het voor dit onderzoek niet mogelijk is om een experimentele onderzoeksoptelling te hanteren voor de evaluatie van de veelplegeraanpak, wordt de focus in dit theoretisch kader gelegd op de non-experimentele onderzoeksoptellingen. De reden waarom een experimentele onderzoeksoptelling niet mogelijk is voor dit onderzoek, komt later in dit hoofdstuk aan bod.

Bressers en Hoogerwerf onderscheiden diverse non-experimentele onderzoeksonderwerpen. Allereerst is er de alleen achteraf-waarneming te onderscheiden. Dit onderzoeksonderwerp kent slechts waarnemingen van een groep nadat die groep de maatregel of het beleid heeft ondergaan. Ten tweede is er de voor- en na-waarneming, bij dit onderzoeksonderwerp is de verandering, in tegenstelling tot een achteraf-waarneming, objectiever vast te stellen. Of deze verandering, oftewel de mate van doelbereiking, aan het beleid toe te schrijven valt of aan een andere verklaring, is op basis van deze onderzoeksoptelling echter niet te bepalen. Ten derde zijn er de tijdreekswaarnemingen. Hier wordt de situatie op verschillende momenten voor en na de beleidsmaatregelen waargenomen. Tijdsreeksen bieden een basis om schattingen te maken van wat er gebeurd zou zijn als het beleid niet was ingevoerd. Als laatste noemen Bressers en Hoogerwerf het correlatieel onderzoeksonderwerp, hierbij wordt er gebruik gemaakt van statistische analysetechnieken om de correlatie tussen het beleid en de doelbereiking vast te stellen (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.91-99).

Kwalitatieve onderzoeksmethoden

Bij de kwalitatieve onderzoeksmethoden wordt er meer aandacht geschonken aan de wijze van werking van het beleid en de verklarende factoren hiervoor. De dataverzameling voor kwalitatief onderzoek kan op verschillende manieren plaatsvinden, diepte-interviews en verschillende vormen van rechtstreekse observatie zijn hier voorbeelden van. Daarnaast zijn er diverse vormen van kwalitatieve data-analyse te onderscheiden, zoals vormen van beschrijving, casestudies en inductieve generalisaties. In het algemeen

wordt verondersteld dat kwalitatieve methoden vooral geschikt zijn voor het ontdekken en toetsen van veronderstelde relaties en in tegenstelling tot een kwalitatieve methode, focust een kwalitatieve methode zich meer op de vraag waarom de effectiviteit zo is en hoe men deze zou kunnen verbeteren (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.104-106).

Combinatie van een kwantitatieve- en kwalitatieve onderzoeksopzet

Naast een afzonderlijk kwantitatief onderzoek of kwalitatief onderzoek, beschrijven Bressers en Hoogerwerf ook de mogelijkheid om deze twee vormen van onderzoek samen te gebruiken. In dit geval worden de methoden wel samen in één onderzoek gebruikt, maar zijn de diverse vormen van gebruik onafhankelijk van elkaar. Een eerste mogelijkheid is om met kwantitatieve gegevens en een (quasi-) experimentele onderzoeksopzet de effectiviteitsvraag te beantwoorden, en vervolgens met behulp van diepte-interviews en goed gekozen casestudies proberen inzicht te verwerven in de factoren die de effectiviteit hebben bevorderd of belemmerd (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.108). Een tweede manier is de methode die door de Amerikaanse evaluatiedeskundige Patton 'mixing' wordt genoemd. Bij 'mixing' worden verschillende elementen van de onderzoeksstrategie gecombineerd die doorgaans exclusief aan één van de benaderingen worden toegeschreven. Het derde combinatieonderzoek is wanneer er een kwalitatieve strategie gebruikt wordt om de tekortkomingen van de gehanteerde quasi-experimentele onderzoeksopzet op te vangen (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.109). De vierde en laatste manier wordt door Bressers en Hoogerwerf aangeduid als triangulatie. Triangulatie houdt in dat men dezelfde onderzoeksvraag met behulp van verschillende bestanden aan gegevens, verschillende methoden, verschillende onderzoekers en/of verschillende theoretische invalshoeken onafhankelijk van elkaar onderzoekt (Bressers en Hoogerwerf, 1995, p.111).

3.4.2 Wartna: proces en productevaluatie

Wartna beschrijft de aanpak van een proces- en productevaluatie door deze toe te passen op een zogenaamd 'daderprogramma'. De definitie van een daderprogramma luidt: 'elk initiatief – project, traject, interventie, gedragsinterventie, programma, sanctie, executiemodaliteit – dat zich laat beschrijven als een gestructureerd geheel van voorzieningen en methodische handelingen gericht op speciale preventie via een gerichte aanpak van criminogene factoren van individuele justitiabelen' (Wartna, 2009, p.140).

Bij de procesevaluatie staat volgens Wartna de uitvoering van de interventie centraal. De samenwerking tussen de betrokken instanties wordt bekeken, en daarnaast concentreert men zich op het niveau van de feitelijke beïnvloeding van de daders. Er wordt gebruik gemaakt van observatie, vraaggelassen en analyse van administratieve gegevens om te bepalen of een daderprogramma in de praktijk werkt zoals het bedoeld is. Wanneer dit het geval is, is er sprake van 'programma-integriteit' (Wartna, 2009, p. 147).

In de volgende fase, het productonderzoek, kunnen uitkomsten van het onderzoek ingedeeld worden in drie categorieën: 'output', 'impact' en 'outcome' (Wartna, 2009, p.149). De 'output' van een daderprogramma wordt gemeten in termen van de diensten die men met het uitvoeren van de interventie aflevert. De 'impact' van een interventie is het effect dat deze diensten – direct of indirect – hebben gehad op het functioneren van de deelnemers. De 'outcome' van een interventie is het

uiteindelijke resultaat, op langere termijn in een breder verband. Bij de 'outcome' wordt er expliciet gekeken of deelnemers in herhaling vallen (Wartna, 2009, 150). Onderdeel van de productevaluatie is ook dat er wordt nagegaan of behandeldoelen worden behaald, eveneens in termen van 'output', 'impact' en 'outcome' (Wartna, 2009, 150).

Bij productonderzoek kunnen verschillende onderzoeksopzetten gebruikt worden. Wartna onderscheidt bij de onderzoeksopzet vier niveaus. Deze niveaus zijn opgesteld door van Noije en Wittebrood, en worden als volgt beschreven:

1. Recidivestudies zonder controlegroep, studies met een controlegroep die bestaat uit de afvallers van het programma of studies waarbij de recidive in de controlegroep op een andere wijze werd gemeten.
2. Studies waarbij de recidive in de onderzoeksgroep wordt vergeleken met die van vergelijkbare justitiabelen die het programma niet hebben gevolgd.
3. Studies waarbij de recidive in de onderzoeksgroep wordt vergeleken met die van een andere groep en waarbij sprake is van statistische controle van de invloed van eventuele instroomverschillen.
4. Studies waarbij de recidive in de onderzoeksgroep wordt vergeleken met die van een andere groep en waarbij de kandidaten willekeurig aan een van beide groepen zijn toegewezen (Wartna, 2009, p. 155).

Het derde en vierde niveau kunnen gezien worden als 'evidence based practice'. In essentie beoogt evidence-based practice, volgens Davidoff, het nemen van behandelingsbeslissingen van professionals te rationaliseren, door hen consequent gebruik te laten maken van het best beschikbare wetenschappelijke bewijs uit de literatuur (Davidoff, 2000, p. 57-58). Weisburd en anderen voegen hier aan toe dat evidence-based practice de laatste paar jaren steeds meer aanhang gevonden heeft bij onderzoek en evaluatie van strafrechtelijke interventies (Weisburd et al, 2001, p. 51). Een centraal component in deze beweging naar evidence-based practice en beleid is de betrouwbaarheid van onderzoek en evaluatie (Davies, 1999). Deze manier van onderzoeken laat beleidsmakers toe te identificeren welke methoden het meest effectief zijn en in welke context (Weisburd et al, 2001, p. 51).

3.5 Evaluatiemethode voor dit onderzoek

De evaluatiemethode waar in dit onderzoek de veelplegeraanpak mee geëvalueerd wordt is de evaluatiemethode van Bressers en Hoogerwerf. Omdat de focus van dit onderzoek ligt op de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger, en niet zozeer op de samenwerking tussen de betrokken instanties waar Wartna de focus oplegt, zal de evaluatiemethode van Bressers en Hoogerwerf voor dit onderzoek het meest geschikt zijn.

Een experimentele onderzoeksopzet met een experimentele- en controlegroep zal zich in dit kader het best lenen om te bepalen of de aanpak van veelpleger effectief is in het nastreven van haar doelen. Omdat er in de regio gewerkt wordt met een prioriteitenlijst is het toepassen van een experimentele onderzoeksopzet voor dit onderzoek niet mogelijk. Op deze prioriteitenlijst staan namelijk alle veelplegers die in aanmerking komen voor de persoonsgerichte aanpak. Omdat dit onderzoek wordt uitgevoerd twee jaar na implementatie van de veelplegeraanpak, is het niet mogelijk om binnen deze

groep veelplegers onderscheid te maken tussen veelplegers die wel een persoonlijke aanpak opgelegd krijgen en veelplegers die dit niet krijgen. In de toekomst zou binnen deze groep wel een schifting gemaakt kunnen worden ten behoeve van een experimenteel onderzoek. Om bovenstaande reden is er in dit onderzoek voor gekozen om een non-experimentele kwantitatieve onderzoeksopzet te hanteren.

3.6 Resumé

In de literatuur worden diverse methoden aangedragen om beleid te evalueren. Dit zijn de methode van Bressers en Hoogerwerf waarbij de mate van doelbereiking wordt bepaald aan de hand van het vergelijken van de feitelijke situatie met de officiële beleidsdoeleinden en de methode van Wartna die door middel van een product- en procesevaluatie recidivecijfers in de evaluatie betreft. In dit onderzoek wordt de evaluatiemethode met een non-experimentele kwantitatieve onderzoeksopzet van Bressers en Hoogerwerf gebruikt om de veelplegeraanpak te evalueren.

4. Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk wordt de gehanteerde onderzoeksmethode besproken. Allereerst wordt beschreven hoe het onderzoek is opgezet en vervolgens komt aan bod in hoeverre het mogelijk was om deze onderzoeksmethode uit te voeren.

4.1 Kwantitatieve analyse

Om de effecten van de veelplegeraanpak te kunnen bepalen wordt er in dit onderzoek gebruik gemaakt van een kwantitatieve analyse die zich richt op het persoonsniveau van de veelpleger. De onderzoeksopzet bestaat uit een non-experimentele opzet met een voor- en na-waarneming. De voormeting in dit geval is 2008, aan het begin van de aanpak, en de nameting is 2009, een jaar na de implementatie van de aanpak. Voor de kwantitatieve analyse op het persoonsniveau van de veelpleger wordt in dit onderzoek de focus gelegd op een tweetal onderdelen: een analyse per leefgebied van de veelpleger en een analyse van de politiecontacten.

4.1.1 Analyse per leefgebied

Om een beeld te krijgen van de kwantitatieve effecten van de veelplegeraanpak wordt geprobeerd voor alle 68 veelplegers van de prioriteitenlijst een analyse per leefgebied uit te voeren. Om deze analyse mogelijk te maken zijn de benodigde gegevens opgevraagd bij de reclasseringsinstellingen Tactus en Reclassering Nederland. Deze gegevens betreffen voor elke veelpleger een situatieschets in 2008 en 2009 op vijf primaire leefgebieden. Deze vijf leefgebieden zijn dagbesteding, huisvesting, zorg, identiteitsbewijs en financiën. Voor elk van deze leefgebieden is gekeken of er in 2008 en 2009 sprake was van een positieve of een negatieve situatie. Wat er exact verstaan wordt onder een positieve en een negatieve situatie is in tabel 4.1 weergegeven. Omdat het een kwantitatieve analyse betreft met kwantitatieve resultaten, wordt er verder niet inhoudelijk ingegaan op de leefgebieden.

Tabel 4.1 Indicatie gekleurde kaders leefgebieden

Leefgebied	Positief	Negatief
Dagbesteding	• Veelpleger heeft een nuttige dagbesteding	• Veelpleger heeft geen nuttige dagbesteding
Huisvesting	• Veelpleger heeft zelfstandige huisvesting	• Veelpleger heeft geen zelfstandige huisvesting
Zorg	• Veelpleger heeft geen zorgtraject nodig of volgt een zorgtraject	• Veelpleger heeft een zorgtraject nodig maar weigert dit of is niet bereikbaar
Identiteitsbewijs	• Veelpleger heeft een identiteitsbewijs	• Veelpleger heeft geen identiteitsbewijs
Financiën	• Veelpleger heeft geen financiële problemen of volgt een schuldhulpverleningstraject	• Veelpleger heeft financiële problemen en volgt geen schuldhulpverleningstraject

De waargenomen verschillen tussen 2008 en 2009 wat betreft negatieve dan wel positieve situaties, worden met behulp van een significantietoets onderzocht. Door middel van deze significantietoets kan bepaald worden of de waargenomen verandering mogelijk aan het toeval is toe te schrijven of dat het aannemelijk is dat de waargenomen verandering zich bij herhaling wederom zal voordoen.

4.1.2 Analyse van de politiecontacten

Naast de analyse op persoonsniveau per leefgebied worden tevens het aantal politiecontacten van alle 68 veelplegers van de prioriteitenlijst geïnterviewd in de jaren 2008 en 2009. Hiervoor zijn de benodigde gegevens bij de politie opgevraagd. Meer specifiek betreffen deze politiecontacten de zogenaamde HKS-antecedenten. HKS-antecedenten staan voor de wegens een misdrijf opgemaakte processen-verbaal die zijn ingestuurd naar het Openbaar Ministerie (Jakobs, et.al., 2005, p.7). Er wordt per veelpleger gekeken of er in 2009 een toe- of afname heeft plaatsgevonden van het aantal politiecontacten ten opzichte van het voorafgaande jaar, 2008. Daarnaast wordt er ook voor de totale groep veelplegers gekeken of er een toe- of afname van het aantal politiecontacten heeft plaatsgevonden.

4.2 Uitvoering kwantitatieve analyse

Bij het verzamelen van de gegevens per leefgebied is gebleken dat de reclasseringsinstellingen onder andere in het bezit zijn van voorlichtingsrapportages en plannen van aanpak over de veelpleger. Omdat niet al deze rapportages en plannen van aanpak op dezelfde wijze zijn opgebouwd wordt er in sommige documenten niet duidelijk verwezen naar de leefgebieden. Voor sommige veelplegers is het om deze reden niet mogelijk gebleken om de benodigde informatie per leefgebied te achterhalen. Tevens is bij het verzamelen van de gegevens per leefgebied voor een groot deel van de veelplegers gebleken dat niet alle informatie op de leefgebieden bekend is bij de reclasseringsinstellingen. Dit heeft veelal te maken met het feit dat veel van deze veelplegers zogenaamde zorgmijders zijn. Hoewel zij in veel gevallen wel hulp nodig hebben, weigeren zij deze. De contacten die de reclasseringsmedewerkers dan ook met deze veelplegers hebben zijn veelal vluchtig. Ook zijn veel veelplegers zeer beweeglijk en kunnen zij zich op diverse plekken in het land begeven. Dit heeft als gevolg dat er bij de reclasseringsinstellingen beperkte informatie over deze veelplegers bekend is. Alleen als een veelpleger echt gemotiveerd is, kan een goed concreet plan van aanpak met als doel verbetering op de leefgebieden worden opgesteld.

Hoewel het aanvankelijk de bedoeling was om alle 68 veelplegers van de prioriteitenlijst in dit onderzoek te betrekken, dit betreffen alle veelplegers die in aanmerking komen voor de gehanteerde veelplegeraanpak, is dit voor de analyse van de leefgebieden niet mogelijk gebleken. Daarom is het aantal veelplegers in de analyse van de leefgebieden gereduceerd naar een totaal van 29 veelplegers. Voor deze 29 veelplegers is het mogelijk gebleken om voor alle of een overgroot deel van de leefgebieden inzicht in de situatie te krijgen, zowel in 2008 als in 2009. Wanneer er op een leefgebied geen informatie verkregen kon worden in zowel 2008 als 2009, is dit leefgebied niet meegenomen in de analyse.

Daarnaast is het weliswaar mogelijk gebleken om informatie omtrent het leefgebied 'zorg' te vergaren bij de reclasseringsinstellingen, maar deze informatie beperkt zich tot de zorg die door de reclasseringsinstellingen als Tactus en Reclassering Nederland aan de veelpleger geboden wordt. De reclasseringspartijen zijn niet op de hoogte van de zorg die wellicht door andere zorgpartners geboden wordt aan de veelplegers, zoals bijvoorbeeld GGNet. Omdat een veelpleger in sommige gevallen 'shopt' bij de diverse zorgpartners, kan de situatie zich voordoen dat een veelpleger van diverse verschillende zorgpartners een vorm van zorg ontvangt. Indien de veelpleger de andere partijen hier niet over inlicht, weet men dus ook niet welke zorg de veelpleger van wie ontvangt. Het kan dus zijn dat een veelpleger die in dit onderzoek aangemerkt staat als zijnde 'ontvangt geen zorg of heeft geen zorg nodig', mogelijk wel zorg ontvangt van een andere zorgpartner. Bij het leefgebied 'zorg' dient in dit kader dus een kanttekening geplaatst te worden.

Bij het verzamelen van de benodigde informatie is het niet mogelijk gebleken om het leefgebied 'identiteitsbewijs' in dit onderzoek te betrekken. Sinds begin 2010 is het verplicht gesteld dat de reclasseringsinstellingen controleren of de veelpleger in het bezit is van een geldig identiteitsbewijs. Tot die tijd is dit niet verplicht gesteld en daarom is er in veel gevallen geen informatie bij de reclasseringspartijen bekend omtrent dit leefgebied. Doordat veel veelplegers door Nederland trekken, is het vaak lastig om de verblijfplaats van een veelpleger vast te stellen. In dit geval brengt het ook het probleem met zich mee dat niet bekend is bij welke gemeente de veelpleger staat ingeschreven. Om deze reden is het niet mogelijk gebleken om voor alle veelplegers de gegevens omtrent een geldig legitimatiebewijs in de desbetreffende jaren bij de gemeenten na te vragen.

Voor de analyse van de politiecontacten is het daarentegen wel mogelijk gebleken om voor alle veelplegers op de prioriteitenlijst de benodigde gegevens te verzamelen en zullen van alle 68 veelplegers de politiecontacten geanalyseerd worden.

4.3 Resumé

In dit onderzoek wordt door middel van een kwantitatieve analyse op persoonsniveau gekeken wat de effecten zijn van de veelplegeraanpak. Er wordt gebruik gemaakt van een analyse op vier leefgebieden van de veelpleger en een analyse van het aantal politiecontacten van de veelpleger. Hoewel het streven was om alle 68 veelplegers van de prioriteitenlijst in dit onderzoek te betrekken, is dit voor de analyse van de leefgebieden niet mogelijk gebleken. Hoewel alle 68 veelplegers in aanmerking komen voor de gehanteerde aanpak en dus zorg aangeboden krijgen, is er een grote groep veelplegers die hier geen gebruik van maakt, dit betreft de zogenaamde zorgmijders. Hierdoor is het noodzakelijk geweest om de te betrekken veelplegers voor de analyse van de leefgebieden te reduceren naar 29 veelplegers. Voor de analyse van de politiecontacten is het wel mogelijk gebleken om alle veelplegers van de prioriteitenlijst in dit onderzoek te betrekken.

5. Resultaten analyse persoonsniveau veelplegers

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de analyse op het persoonsniveau van de veelplegers weergegeven. Dit betreft een analyse op vier leefgebieden van de veelplegers en een analyse van de politiecontacten van de veelplegers.

5.1 Resultaten per leefgebied

Voor de 29 veelplegers waarvan alle of een aantal van de vier leefgebieden achterhaald konden worden, zijn de individuele resultaten per leefgebied in de jaren 2008 en 2009 weergegeven in Bijlage 1. Voor de analyse zijn de veelplegers geanonimiseerd en daarom genummerd weergegeven. Voor elk leefgebied is aangegeven of er sprake is van een positieve of een negatieve situatie. Indien er geen gegevens over een leefgebied bekend waren, is het leefgebied leeg gelaten.

In de tabellen 5.1 tot en met 5.4 zijn de resultaten per leefgebied weergegeven. Per leefgebied is er zowel voor 2008 als 2009 weergegeven voor hoeveel veelplegers er sprake was van een negatieve of een positieve situatie. Bij het totaal wordt aangegeven voor hoeveel veelplegers het mogelijk is gebleken een vergelijking te trekken tussen 2008 en 2009. Om de verdelingen tussen verbetering, verslechtering en geen verandering meer inzichtelijk te maken is in bijlage 2 tevens een procentueel overzicht te vinden. Onder de tabellen met de resultaten per leefgebied worden de uitkomsten van de significantietoets weergegeven. Deze significantietoets betreft de Paired Samples T-test en wordt gebruikt om te toetsen of de waargenomen verschillen tussen 2008 en 2009 significant zijn. Bij deze t-toets worden de gemiddelden van beide jaren met elkaar vergeleken en wordt er gekeken of het verschil in dit gemiddelde significant afwijkt of waarschijnlijk op het toeval berust in 2009 ten opzichte van 2008.

Tabel 5.1 Overzicht en significantietoets leefgebied 'dagbesteding'

Crosstabulation

	2009 Negatieve situatie	2009 Positieve situatie	Totaal
2008 Negatieve situatie	10	9	19
2008 Positieve situatie	5	4	9
Totaal	15	13	28

t	-1,072
Df	27
Significantieniveau	0,293

Voor het leefgebied 'dagbesteding' geldt dat er bij een meerderheid van de veelplegers geen verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van 2008, voor de meesten is de situatie negatief gebleven. Daarnaast heeft er bij negen veelplegers een verbetering van de situatie plaatsgevonden en bij

vijf veelplegers een verslechtering. Uit de significantietoets blijkt dat de kleine positieve verandering die gemiddeld over de gehele groep heeft plaatsgevonden dan ook niet significant is. Indien het significantieniveau kleiner of gelijk is aan 0,05, is er sprake van een significant verschil. Aangezien het significantieniveau in dit geval boven de 0,05 ligt, is er met 95 procent betrouwbaarheid te zeggen dat de veranderingen die zich in 2009 hebben voorgedaan ten opzichte van het voorafgaande jaar, op het toeval berusten.

Tabel 5.2 Overzicht en significantietoets leefgebied 'huisvesting'

Crosstabulation

	2009 Negatieve situatie	2009 Positieve situatie	Totaal
2008 Negatieve situatie	19	4	23
2008 Positieve situatie	1	4	5
Totaal	20	8	28

t	-1,362
Df	27
Significantieniveau	0,184

Ook voor het leefgebied 'huisvesting' geldt dat er bij een meerderheid van de veelplegers geen verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van het voorafgaande jaar, ook hier is de situatie voor de meesten negatief gebleven. Daarnaast heeft er bij vier veelplegers een verbetering van de situatie plaatsgevonden en bij één veelpleger een verslechtering. Uit de significantietoets blijkt dat de kleine positieve verandering die gemiddeld over de gehele groep heeft plaatsgevonden ook in dit geval niet significant is.

Tabel 5.3 Overzicht en significantietoets leefgebied 'zorg'

Crosstabulation

	2009 Negatieve situatie	2009 Positieve situatie	Totaal
2008 Negatieve situatie	8	4	12
2008 Positieve situatie	4	13	17
Totaal	12	17	29

t	,000
Df	28
Significantieniveau	1,000

Voor het leefgebied 'zorg' geldt ook dat er bij een meerderheid van de veelplegers geen verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van het voorafgaande jaar, maar voor de meesten is de situatie positief gebleven. Daarnaast heeft er zowel bij vier veelplegers een verbetering als bij vier veelplegers een verslechtering van de situatie plaatsgevonden. Omdat hier gemiddeld geen veranderingen hebben plaatsgevonden, laat de significantietoets logischerwijs ook geen significant verschil zien.

Tabel 5.4 Overzicht en significantietoets leefgebied 'financiën'

Crosstabulation

	2009 Negatieve situatie	2009 Positieve situatie	Totaal
2008 Negatieve situatie	15	2	17
2008 Positieve situatie	2	6	8
Totaal	17	8	25

t	,000
Df	24
Significantieniveau	1,000

Voor het leefgebied 'financiën' geldt dat er bij een meerderheid van de veelplegers geen verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van het voorafgaande jaar, en voor de meesten is de situatie positief gebleven. Daarnaast heeft er zowel bij twee veelplegers een verbetering als bij twee veelplegers een verslechtering van de situatie plaatsgevonden. Omdat ook hier gemiddeld geen veranderingen hebben plaatsgevonden, laat de significantietoets logischerwijs ook geen significant verschil zien.

Uit de significantietoetsen blijkt dat er voor geen van de leefgebieden een significante verandering is vast te stellen in 2009 ten opzichte van 2008. Er is dus met 95 procent betrouwbaarheid te zeggen dat de veranderingen die zich in 2009 op de leefgebieden hebben voorgedaan ten opzichte van het voorafgaande jaar, op het toeval berusten. Het is dus niet zeker of de gevonden resultaten zich bij een volgend onderzoek wederom zullen voordoen.

5.2 Resultaten politiecontacten

In bijlage 3 zijn het aantal politiecontacten van de veelplegers weergegeven in de jaren 2008 en 2009. Voor de analyse zijn ook hier de veelplegers geanonimiseerd en daarom genummerd weergegeven.

Uit een analyse van deze politiecontacten blijkt dat er bij een meerderheid van de veelplegers een afname in het aantal politiecontacten heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van 2008 (zie tabel 5.3). Tevens blijkt dat het totale aantal politiecontacten van de veelplegers op de prioriteitenlijst is afgenomen in 2009 ten opzichte van 2008 met 44 procent (zie tabel 5.4).

Tabel 5.5 Resultaten analyse politiecontacten

Politiecontacten	Aantal veelplegers	Percentage
Toename	19	29%
Afname	42	61%
Gelijk	7	10%

Tabel 5.6 Resultaten totale aantal politiecontacten

Jaartal	2008	2009
Totaal aantal politiecontacten	222	124
Procentuele verandering		-44%

Tabel 5.7 Significantietoets

t	3,335
Df	67
Significantieniveau	0,001

Door middel van het uitvoeren van een significantietoets kan gekeken worden of de procentuele afname van 44 procent voor het aantal politiecontacten in 2009 ten opzichte van 2008 ook daadwerkelijk significant is. Ook hier wordt er gebruik gemaakt van de Paired-Samples T-Test . Uit deze significantietoets blijkt dat er met een significantieniveau van 0,001 sprake is van een significant verschil. Dit wil zeggen dat het afgenomen aantal politiecontacten in 2009 dusdanig is dat met 95 procent zekerheid te zeggen is dat de waargenomen afname niet op toeval berust.

5.3 Resumé

Uit de analyse van de leefgebieden van de veelplegers blijkt dat er bij geen van de leefgebieden een significante verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van 2008. Wat betreft de politiecontacten blijkt uit de analyse dat het aantal politiecontacten niet alleen is afgenomen voor een meerderheid van de veelplegers, maar dat ook het totale aantal politiecontacten van de algehele groep veelplegers in 2009 significant is afgenomen ten opzichte van 2008.

6. Conclusie

In dit hoofdstuk worden allereerst de gevonden resultaten, gepresenteerd in het voorgaande hoofdstuk, besproken. Er zal worden ingegaan op de vraag in hoeverre de gevonden resultaten aan het gevoerde beleid kunnen worden toegeschreven. Vervolgens wordt afgesloten met aanbevelingen ten behoeve van de veelplegeraanpak in Noord- en Oost-Gelderland.

6.1 Conclusie

Met dit onderzoek is getracht antwoord te geven op de centrale vraagstelling: In hoeverre is de aanpak van de veelplegerproblematiek in de regio Noord- en Oost-Gelderland effectief? Alvorens antwoord op deze vraag te kunnen geven is het van belang om de bevindingen van dit onderzoek nogmaals kort te vermelden en in te gaan op de betekenis van deze bevindingen.

In dit onderzoek is door middel van een analyse op het persoonsniveau van de veelplegers gepoogd een beeld te creëren van de effecten van deze veelplegeraanpak op het leven van de veelpleger. Dit is allereerst gedaan door middel van een inventarisatie op vier leefgebieden van de veelpleger. Deze leefgebieden zijn dagbesteding, huisvesting, zorg en financiën. Voor deze vier leefgebieden is per veelpleger aangegeven of er sprake was van een positieve of een negatieve situatie in 2008 en in 2009, waarna er een vergelijking kon worden getrokken tussen beide jaren. Uit deze analyse kwam naar voren dat er bij geen van de leefgebieden een significante verandering heeft plaatsgevonden in 2009 ten opzichte van 2008. Hoe kan het feit dat zich bij een meerderheid van de veelplegers geen veranderingen hebben voorgedaan nu verklaard worden? Op de eerste plaats is de onderzoeksperiode erg kort. Gedragsverandering, zeker voor deze categorie, vergt een lange adem. Ook staan veel veelplegers bekend als zogenaamde 'zorgmijders'. Uit een informeel gesprek met een medewerker van Tactus Reclassering bleek dat veel veelplegers zelf niet inzien dat zij te maken hebben met problemen en hiervoor hulp nodig hebben of dat zij de hulp niet willen aanvaarden en elke poging hiertoe afslaan. De contacten van de reclasseringsmedewerkers met deze veelplegers zijn dan ook veelal vluchtig. Daarnaast geldt voor de veelplegers aan wie een ISD-maatregel is opgelegd nog het volgende. Door middel van incapacitatie (ISD-maatregel) en resocialisatie (nazorgtraject) wordt gepoogd het karakter van de veelpleger te veranderen en het recidiveren van de veelpleger tegen te gaan. Hoewel de veelplegers tijdens de ISD-procedure behandeling, zorg en begeleiding aangeboden krijgen, kan een veelpleger deze hulp weigeren. Daarnaast is het makkelijker voor een veelpleger om deze hulp tijdens de ISD-procedure te accepteren omdat er geen blootstelling aan invloeden van buitenaf is. Maar zodra de veelpleger uit de ISD komt, kan de veelpleger wederom worden blootgesteld aan deze invloeden en is het makkelijker om terug te vallen in oud gedrag en de hulp geboden door de reclasseringsinstellingen wederom te mijden.

Naast de leefgebieden van de veelplegers is er in dit onderzoek ook aandacht besteed aan de politiecontacten. Hiervoor zijn de zogenaamde HKS-antecedenten van de veelplegers onderzocht, die staan voor de wegens een misdrijf opgemaakte processen-verbaal die zijn ingestuurd naar het Openbaar Ministerie. Doordat het mogelijk was om in deze analyse alle veelplegers van de prioriteitenlijst te

betrekken, is een goed beeld verkregen van de ontwikkeling van deze politiecontacten in de tijdsperiode na implementatie van de veelplegeraanpak. Dit beeld laat zien dat voor een meerderheid van de veelplegers het aantal politiecontacten is afgenomen in 2009 ten opzichte van 2008 en dat het totale aantal politiecontacten in 2009 significant gedaald is ten opzichte van het voorafgaande jaar, namelijk met 44 procent. De vraag is hoe dit te verklaren is, mede gelet op het feit dat op de leefgebieden (nog) geen grote veranderingen worden waargenomen. Wellicht dat het actief volgen van de veelpleger door de politie en de dreiging van een ISD-maatregel factoren zijn.

Hoewel het onderzoek een eerste indruk verschaft in de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger, brengt het onderzoek ook enige beperkingen met zich mee. Zoals eerder genoemd is de onderzochte periode vermoedelijk te kort en vergt gedragsverandering een lange adem. Hierdoor is het lastig te bepalen in hoeverre de resultaten gevolg zijn van de gehanteerde aanpak. Een experimentele onderzoeksmethode had hier meer inzicht in kunnen verschaffen en kon de twijfels die nu ontstaan wat betreft de causale relatie mogelijk reduceren of wegnemen.

Daarnaast is het beperkte aantal veelplegers in de analyse op de leefgebieden een punt van aandacht. Hoewel het mogelijk is gebleken om 25 tot 29 veelplegers van de prioriteitenlijst in de analyses per leefgebied te betrekken, is het opmerkelijk dat dit aantal niet hoger lag. Het beleid is er immers op gericht om alle veelplegers van de prioriteitenlijst intensief te volgen, desondanks zijn er voor veel van deze veelplegers geen gegevens bekend bij de reclasseringsinstellingen. Hierdoor is het niet mogelijk gebleken om een algeheel beeld te krijgen van de situatieveranderingen per leefgebied voor alle veelplegers van de prioriteitenlijst. Daarnaast betreffen de veelplegers in dit onderzoek enkel de veelplegers waarover wel informatie bekend was bij de reclasseringsinstellingen. De veelplegers waar geen informatie over bekend was behoren mogelijk tot de groep zorgmijders. Hierdoor bestaat het gevaar van selectie. Het is dan ook mogelijk dat dit onderzoek enkel de resultaten weergeeft van de veelplegers die (mogelijk op beperkte wijze) contacten onderhouden met de reclasseringsinstellingen en dus ook zorg ontvangen. De kans is aanwezig dat de groep veelplegers die niet in dit onderzoek opgenomen is, lager scoort dan momenteel is waargenomen op de leefgebieden. Juist omdat er geen gegevens bekend zijn over de overige veelplegers, blijft het lastig om de gevonden resultaten in dit onderzoek te generaliseren naar de totale groep veelplegers van de prioriteitenlijst.

Zoals eerder aangegeven, dienen er bij de bevindingen voor het leefgebied 'zorg' kanttekeningen geplaatst te worden. Hoewel voor dit leefgebied net als bij de andere leefgebieden geldt dat er geen sprake is van een significante verandering, zijn de bevindingen voor dit leefgebied enkel gebaseerd op de gegevens die bij de reclasseringsinstellingen bekend waren. Indien een veelpleger zorg ontvangt bij een andere zorgpartner dan de reclasseringsinstellingen, zijn zij hier veelal niet van op de hoogte. Naar aanleiding van dit onderzoek en het feit dat veel veelplegers zorgmijdend zijn, verwacht ik niet dat een analyse waarin de gegevens van de andere zorgpartners betrokken worden een ander beeld oplevert.

Om vast te kunnen stellen in hoeverre er een verband bestaat tussen de ontwikkelingen in de veelplegerproblematiek en de veelplegeraanpak, is het nuttig om dit in het licht van het Convenant Veelplegers te doen. Met de doelstellingen in dit convenant geformuleerd kan naar aanleiding van dit

onderzoek gesteld worden dat de resultaten van de analyse van de politiecontacten inderdaad uitwijzen dat de criminaliteit en hiermee ook de overlast van deze criminaliteit voor de burgers van Noord- en Oost-Gelderland is afgenomen. Het blijft in dit geval lastig om te bepalen of de vermindering van het aantal politiecontacten van de groep veelplegers in 2009 is toe te schrijven aan de gehanteerde veelplegeraanpak, of aan gebeurtenissen die bijvoorbeeld meer van maatschappelijke aard zijn. Daarnaast hebben zich op de leefgebieden nog weinig veranderingen voorgedaan gedurende de onderzoeksperiode. Ook wat betreft de leefgebieden is het in dit stadium nog lastig te bepalen in hoeverre de gevonden situatieveranderingen een gevolg zijn van de gehanteerde persoonsgerichte aanpak. Een vooruitgang van een veelpleger op een leefgebied kan bijvoorbeeld ook verklaard worden doordat hij zijn leven gebeterd heeft door het aangaan van een relatie of een verbeterde relatie met familie of kennissen die hem kunnen steunen om zijn leven weer op de rit te brengen. Een vervolgstudie, bij voorkeur in de vorm van een experimenteel onderzoek, zal hier mogelijk meer inzicht in kunnen verschaffen.

6.2 Aanbevelingen

Een vervolgonderzoek kan meer inzicht geven in de vraag in hoeverre de ontwikkeling in de veelplegerproblematiek is toe te schrijven aan de gehanteerde aanpak. Daarnaast kan gekeken worden of de ontwikkelingen op de leefgebieden en de ontwikkelingen wat betreft de politiecontacten die uit dit onderzoek naar voren komen, zich ook op de langere termijn blijven voortzetten. Een vervolgonderzoek over een tijdsperiode van twee à drie jaar kan hier meer inzicht in geven. Op deze manier kan er over een totale tijdsperiode van vijf jaar na implementatie van de veelplegeraanpak gekeken worden of er een bepaalde trend te onderscheiden is in de effecten van de veelplegeraanpak op het persoonsniveau van de veelpleger.

Zoals reeds aangegeven is een beperking van dit onderzoek dat een experimenteel onderzoek niet mogelijk was. Voor een vervolgonderzoek is het raadzaam om een experimenteel onderzoeksontwerp te hanteren. Op deze manier kan de validiteit van het onderzoek vergroot worden. Bij dit onderzoeksontwerp kan door middel van een aselecte toewijzing van veelplegers aan een experimentele groep en een controle groep, bepaald worden in hoeverre de gevonden waarnemingen zijn toe te schrijven aan de gehanteerde methode. Omdat het uiteraard op dit moment niet meer mogelijk is om de veelplegers van de huidige prioriteitenlijst aan een experimentele en een controlegroep toe te wijzen, zou er bij nieuwe veelplegers die in aanmerking komen voor de prioriteitenlijst gestart kunnen worden met deze toewijzing. Op deze manier zal er na verloop van tijd een groep zijn die wel aan de gehanteerde methode onderhevig is en een groep die geen aanpak krijgt opgelegd. De verschillen tussen beide groepen kunnen vervolgens in kaart worden gebracht.

Bij het uitvoeren van deze vervolgstudie is het ook raadzaam om niet enkel gebruik te maken van een voor- en na-waarneming, zoals in dit onderzoek het geval was, maar om dit ontwerp uit te breiden met een tijdreekswaarneming. Door middel van een tijdreekswaarneming kan gekeken worden in hoeverre bepaalde resultaten standhouden in een langere tijdsperiode na invoering van de veelplegeraanpak. Daarnaast kan er bij een vervolgonderzoek voor gekozen worden om in plaats van enkel gebruik te maken van een kwantitatief onderzoeksontwerp, ook een kwalitatief onderzoeksontwerp toe te voegen.

Hierbij kunnen bijvoorbeeld interviews met veelplegers meer inzicht geven in de reden waarom veelplegers zorgmijgend zijn en hoe zij zelf de gehanteerde aanpak ervaren. Daarnaast kan door middel van interviews met de ketenpartners niet alleen hun ervaringen met de aanpak naar voren komen, maar kunnen er ook punten ter verbetering aangedragen worden wat betreft de gehanteerde aanpak.

Aangezien er sinds 2010 meer zorgpartners betrokken zijn bij de veelplegeraanpak, is het allereerst belangrijk dat deze partners nadrukkelijk betrokken worden in een eventueel vervolgonderzoek. Daarnaast is het ook belangrijk dat er een goede informatie uitwisseling tot stand komt tussen de zorginstellingen en de reclasseringsinstellingen. Zoals uit dit onderzoek naar voren is gekomen, zijn de reclasseringsinstellingen veelal niet op de hoogte van mogelijke zorg die door de zorgpartners aan de veelplegers geboden wordt. Om het shoppen van veelplegers bij de diverse zorginstellingen tegen te gaan, is het van belang om tot een gestructureerd aanbod te komen en te zorgen dat alle zorgpartners hier duidelijk inzicht in hebben.

Ook behoeft het aspect van de zorgmijders meer aandacht. Zoals reeds eerder is gesteld, kenmerkt een deel van de veelplegers zich als zogenaamde zorgmijders. Hoewel deze veelplegers op de prioriteitenlijst staan en in aanmerking komen voor de geboden zorg, geven zij hier vaak geen gehoor aan. Hierdoor blijven deze veelplegers in het veelplegercircuit circuleren en is het erg lastig om hen uit deze vicieuze cirkel te halen. De ISD-maatregel kan hier geëigend zijn, maar het blijft de vraag in hoeverre de getroffen maatregel ook zijn uitwerking heeft na de ISD-periode, wanneer de veelpleger wederom alle zorg kan mijden. Een nazorgtraject met een meer dwingend kader zou hier wellicht perspectief kunnen bieden.

Literatuurlijst

Abma, T.A. (2000). *Onderhandelend Evalueren*. Verschenen in: Klassieke studies in de bestuurskunde, nr. 17, red: P. de Jong en A. Michels, pp 393-403.

Advies- en Onderzoeksgroep Beke (2007). *De Haagse veelplegersaanpak doorgelicht*. Arnhem

Babbie E. (2007). *The practice of Social Research*. Eleventh Edition. Belmont: Thomson Wadsworth.

Borgers, M.J. (2005). *De ISD-maatregel in handen van de rechterlijke macht*. Delikt & Delinkwent 2005, nr. 5, p. 467-489.

Bressers, H. en Hoogerwerf, A. (1995). *Beleidsevaluatie*. Alphen aan de Rijn: Samnson H.D. Tjeenk Willink.

Convenant NO Gelderland (maart 2006). *Convenant aanpak Veelplegers*. Apeldoorn.

Expertgroep Veelplegers (juni 2006). *Audit implementatie 9 stappenmodel Veelplegers*. Programmabureau Abrio.

Geurts, P., (1999), *Van probleem naar onderzoek: Een praktische handleiding met COO-cursus*, Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Guba, E. G., en Lincoln, Y.S. (1989). *Fourth Generation Evaluation*. Newbury park: Sage publications.

Jakobs, J. et. al. (2005). *Getallen of gevallen? Een onderzoek naar de plaatsing van jeugdige veelplegers op speciaal gereserveerde plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen*. Den Haag: WODC.

Kaper, M. (januari 2010). *Overdrachtdocument volwassen veelplegeraanpak NOG*. NOG Veiligerhuis, Gemeente Apeldoorn.

Kelk, C. (2005). *Studieboek materieel strafrecht*. Amsterdam: Kluwer.

Knaap, van der L.M., en Alberda, D.L. (2009). *Cahier 2009-12. De predictieve validiteit van de Recidive Inschattingsschalen (RISc)*. Den Haag: WODC.

Landelijke werkgroep veelplegers (2006). *Plan van aanpak veelplegers. Tweede helft 2006-2008*. Den Haag: Landelijke Werkgroep Veelplegers.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Ministerie van Justitie (oktober 2002). *Naar een veiliger samenleving*. Den Haag.

Ministerie van Justitie (oktober 2004). *Beleidskader Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders*. F&A 4829. Den Haag: Directie voorlichting.

Ministerie van Justitie (december 2006). *Aanpak veelplegers*. F&A 6806. Den Haag: Directie voorlichting.

Ministerie van Justitie (april 2008). *Inspectie voor de Sanctietoepassing: Inrichtingen voor stelselmatige dader*. Inspectierapport Themaonderzoek, Den Haag.

NOG Veiligerhuis (maart 2009). *NOG Veiliger: Projectresultaat 2008*, NOG Veiligerhuis. Gemeente Apeldoorn.

NOG Veiligerhuis (februari 2010). *Jaarplan 2010 en Jaarverslag 2009*. Twello: Druktwello.

NOG Veiligerhuis (oktober 2010). *Taakoverzicht aanpak meerderjarige veelplegers: Concept 14 oktober 2010*.

Noije van, L. en Wittebrood, K. (2008). *Sociale veiligheid ontsleuteld. Veronderstelde en werkelijke effecten van veiligheidsbeleid*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden. Nota van Toelichting Nr. 471.

Sollie, H. (2007). *Adoptie van veelplegers. Opzet en uitvoering van de veelplegeradoptie in politiedistrict Zuid-Twente*. Onderzoeksopdracht Universiteit Twente.

Wartna, B. S. J. (2009). *In de oude fout*. Proefschrift Universiteit Leiden. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.

Weisburd, D. et al. (2001). *Does Research Design Affect Study Outcomes in Criminal Justice?* Verschenen in the annals of the American academy. Issue 578.

Bijlagen

Bijlage 1

Kwantitatief beeld leefgebieden

Veelpleger ¹	2008				2009			
	Dag-besteding	Huis-vesting	Zorg	Financiën	Dag-besteding	Huis-vesting	Zorg	Financiën
1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	0	0	0	0	1	1	1	1
3	0	0	1	0	1	0	1	0
4	1	0	1	0	0	0	1	0
5	1	0	1	1	1	0	1	1
6	1	0	1		1	0	1	
7	0	0	0	1	0	0	0	0
8	0	0	0	0	0	0	0	0
9	1	1	0	1	0	1	0	1
10	0	0	1	0	1	1	1	1
11	0	0	0	0	0	0	0	0
12	1	1	1	1	1	1	1	1
13	0	0	1	0	0	0	0	0
14	0	0	1	1	1	0	1	1
15	1	0	1	0	0	0	1	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
17	0	0	0	0	1	0	0	0
18	0	1	0		0	0	0	
19	0	0	0	0	1	0	1	0
20	0	1	0	0	1	1	1	0
21	0	0	1	0	0	0	1	0
22	0	0	1	0	0	0	1	0
23	0	0	1	0	1	0	1	0
24	1	0	1		0	1	0	
25	0	0	1	1	0	0	0	0
26	0	0	1	0	0	0	0	0
27	1	0	0	0	0	0	0	0
28	1	0	1			1	1	
29	0		0	1	1	1	1	1

Legenda:

0 = negatieve situatie

1 = positieve situatie

¹ Grijs gearceerde veelplegers zijn veelplegers in een ISD-traject

Bijlage 2

Procentueel overzicht per leefgebied

Leefgebied	Dagbesteding	Huisvesting	Zorg	Financiën
Aantal veelplegers betrokken in vergelijking	28	28	29	25
Verbetering	9 32%	4 14%	4 14%	2 8%
Verslechtering	5 18%	1 4%	4 14%	2 8%
Geen verandering	14 50%	23 82%	21 72%	21 84%
- Waarvan situatie positief is gebleven	4 29%	4 17%	13 62%	6 29%
- Waarvan situatie negatief is gebleven	10 71%	19 83%	8 38%	15 71%

Bijlage 3

Politiecontacten per veelpleger in 2008 en 2009

Veelpleger	2008	2009
1	7	0
2	4	2
3	2	0
4	6	0
5	0	0
6	0	2
7	0	4
8	8	6
9	3	0
10	3	5
11	3	0
12	3	0
13	0	4
14	11	0
15	1	0
16	2	0
17	2	3
18	1	2
19	5	0
20	0	5
21	6	4
22	4	6
23	2	0
24	0	0
25	7	2
26	3	4
27	3	3
28	6	0
29	0	2
30	7	1
31	4	0
32	7	3
33	0	5
34	7	5
35	0	0
36	6	3
37	2	0
38	5	2
39	3	5
40	5	1
41	3	5
42	10	0
43	4	3
44	11	2
45	0	0
46	2	1
47	2	1
48	2	0
49	0	1
50	0	0
51	2	1
52	5	1
53	0	2
54	8	4
55	1	2
56	5	0
57	0	4
58	3	5
59	0	8
60	0	0
61	4	1
62	3	2
63	0	1
64	4	0
65	2	0
66	4	1
67	7	0
68	2	0
Totaal	222	124